

ORTA ÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN DERSLERE İLGİLERİNİN BELİRLENMESİ

EVALUATING THE INTEREST OF HIGH SCHOOL STUDENTS IN LESSONS

Melek YAMAN*, Sevilay DERVİŞOĞLU**, Haluk SORAN***

ÖZET: Derse ilgi hem bilişsel hem de duyuşsal alana hitap ettiğinden öğrenme için önemli bir ön koşuldur. Buna göre öğrencilerin derse ilgilerini artırmak, daha yüksek başarıyı ve kaliteli bir eğitimi garantiler. Bu çalışmanın amacı orta öğretim öğrencilerinin derslere ilgilerinin cinsiyete ve sınıf seviyesine göre nasıl değiştiğinin incelenmesidir. Araştırmanın çalışma grubunu 2003-2004 öğretim yılında Ankara'nın farklı sosyo-ekonomik bölgelerinden seçilmiş orta öğretim kurumlarındaki öğrenciler oluşturmaktadır. Öğrencilerin ilgileri bakımından cinsiyetler arasında farkın olup olmadığı t-testi ile, sınıflar arasında farkın olup olmadığı ise tek yönlü varyans analizi uygulanarak belirlenmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre erkek öğrencilerin en çok ilgi duydukları dersler sırasıyla bilgisayar, beden eğitimi, din kültürü ve ahlak bilgisi, matematik ve biyoloji iken, kız öğrenciler sırasıyla en çok bilgisayar, matematik, din kültürü ve ahlak bilgisi, yabancı dil, Türk dili ve edebiyatı derslerine ilgi duymaktadır. İki grupta da en az ilgi duyulan dersler fizik ve resimdir. Öğrencilerin ilgileri bakımından cinsiyete göre anlamlı fark bulunan dersler fizik, yabancı dil, Türk dili ve edebiyatı, din kültürü ve ahlak bilgisi, beden eğitimi ve bilgisayardır. Hem kız hem de erkek öğrencilerde sınıf seviyesine göre anlamlı farkın bulunduğu dersler ise coğrafya, tarih, edebiyat, bilgisayar ve yabancı dildir.

Anahtar Sözcükler : orta öğretim, dersler, derse ilgi.

ABSTRACT: Interest for lessons is an important prerequisite for learning as it addresses both the cognitive and affective fields. Therefore, increasing the interest of students in lessons guarantees more success and a more qualified education. The aim of this study is to examine how the interest of high school students in lessons differ with regard to gender and grade. High school students selected from different sociocultural neighbourhoods of Ankara in 2003-2004 education year constitute the working group of the research. The gender differences with regard to interest for lessons are measured by t-test whereas grade differences are measured by unidirectional variance analysis. The results of the research show that the subjects that male students are most interested in are, respectively, computer, physical education, religious culture and knowledge, mathematics and biology while female students are most interested in, respectively, computer, mathematics, religious culture and knowledge, foreign language and Turkish language and literature. The lessons that both group of students are least interested in are physics and art. The lessons in which there are significant differences between sexes with regard to interest in lessons are physics, foreign language, Turkish language and literature, religious culture and knowledge, physical education and computer. The lessons in which there are significant differences between both male and female students of different grades are geography, history, literature, computer and foreign language.

Keywords : high school, lessons, interest in lesson.

1. GİRİŞ

İlgi, etkili eğitim-öğretim faaliyetlerinin hem ön şartı hem de amaçlarından biridir (Krapp, 1999; Krapp, 2000). Bu nedenle 70'li yıllardan beri hem alan eğitimi hem de eğitim psikolojisindeki bir çok araştırmaya konu olmuş ve çeşitli teoriler geliştirilmiştir. Bunlardan kişi - obje teorisi son yıllarda eğitim alanında yapılan bir çok araştırmada kabul görmüş ve yaygın şekilde kullanılmaktadır. Bu teoriye göre ilgi kişi ve obje arasındaki bağ olarak tanımlanmaktadır (Hidi & Baird, 1986; Prenzel, 1988; Hidi & Anderson, 1992;

* Öğr. Gör., Dr., Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, OFMA Bölümü, Biyoloji Eğitimi A. B. D.- Ankara

** Arş. Gör., Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, OFMA Bölümü, Biyoloji Eğitimi A. B. D. -Ankara

*** Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, OFMA Bölümü, Biyoloji Eğitimi A. B. D. -Ankara

Krapp, 1992). Eğitim-öğretim faaliyetleri söz konusu olduğunda ise bu tanım öğrenci ve öğretim içeriği arasındaki bağ olarak algılanmaktadır. İlgî çok yönlü bir kavram olmasına rağmen genel olarak kabul gören iki boyutu vardır (Prenzel, Krapp & Schiefele, 1986; Krapp 2002): Birincisi kişisel gelişim sırasında uzun bir süreç içerisinde edinilen, kişiliğin bir parçasını oluşturan bireysel ilgidir. İkincisi ise karşılaşılan durumun ilginçliği sayesinde oluşan durumsal ilgidir. Durumsal ilginin eğitim - öğretim faaliyetleri için özel bir önemi vardır. Konu öğrenciler için gerek içerik gerekse öğretim yöntem ve teknikleri bakımından ne kadar ilginç hale getirilirse öğrencinin durumsal ilgisinin o kadar artırılacağı düşünülmektedir.

Bireysel ve durumsal ilgiyi birbirinden kesin çizgilerle ayırmak güç olmasına rağmen durumsal ilgi kişisel ilginin oluşmasında ön koşul olarak kabul edilmektedir. Yeni bir öğrenme durumuyla karşılaşıldığında öğrenme materyalinin ilgi çekiciliği sayesinde öğrencide durumsal ilgi oluşmaktadır. Böylece öncelikle kısa süreli bir öğrenme isteği oluşmakta ve bu bilişsel süreçlerin pozitif yönde etkilenmesini sağlamaktadır (Krapp, 1992). Bu bağlamda eğitim kurumlarına ciddi görevler düşmektedir. Derste uyandırılacak durumsal ilginin zamanla kişisel ilgi oluşumuna katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

İlginin öğrenme sürecinde bir ön koşul olması hem bilişsel hem de duyuşsal alana hitap etmesinden kaynaklanmaktadır (Löwe, 1992). Okula ve derslere ilgi öğrencilerin başarısını ve bilgi kazanımını etkileyen en önemli faktörlerdendir ve bireylerin tutum ve davranışlarında belirleyici bir rol oynar (Krapp, 1998). Prenzel ve Lankes (1995) derslerin öğrenciler için ilgi çekici hale getirilmesinin gerekçelerini şöyle sıralamaktadırlar:

- Bilgi daha derin işlenerek anlamaya destek verilmiş olur.
- Öğrenme sürecine bir çok pozitif duyuşsal faktörün katılımı sağlanmış olur.
- İlgî ile gerçekleşen bir öğrenme dersin içeriği hakkında daha detaylı bilgi edinmeye, kendini ve yeteneklerini geliştirmeye temel oluşturur.

Bu nedenlerle öğrencilerin derse veya dersin içeriğine ilgilerini artırmak, daha yüksek başarıyı ve daha kaliteli bir eğitimi garantiler.

Bu araştırmanın amacı orta öğretim öğrencilerinin derslere ilgilerinin belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Orta öğretim öğrencilerinin derslere ilgileri cinsiyete göre nasıl değişmektedir?
2. Orta öğretim öğrencilerinin derslere ilgileri sınıf seviyesine göre nasıl değişmektedir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma betimsel bir araştırmadır. Araştırma kapsamına giren öğrencilerin cinsiyete ve sınıflara göre derslere ilgileri araştırılmıştır.

2.2. Örneklem

Araştırmanın çalışma grubunu 2003-2004 öğretim yılında Ankara'nın farklı sosyo - ekonomik bölgelerinden seçilmiş orta öğretim kurumlarındaki öğrenciler oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Anket hazırlanırken orta öğretimde yer alan dersler belirlenmiş ve derslere duyulan ilgi 5'li likert tipinde (1: Hiç, 5: Pek çok) derecelendirilmiştir.

2.4. Verilerin Analizi

Anketlerden elde edilen veriler SPSS programı yardımıyla değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistik, t-testi ve varyans analizi kullanılmıştır.

Öğrencilerin ilgileri bakımından cinsiyetler arasında farkın olup olmadığı t-testi ile, sınıflar arasında farkın olup olmadığı ise tek yönlü varyans analizi uygulanarak belirlenmiştir.

3. BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilerin % 52,7'si kız, % 47,3'ü erkektir. Öğrencilerin % 39,8'i lise 1. sınıfa, % 35,3'ü lise 2. sınıfa, % 24,9'u ise lise 3. sınıfa devam etmektedir.

3.1. Derslere Duyulan İlginin Cinsiyete Göre Sıralaması

Tablo 1'de kız ve erkek öğrencilerin derslere ilgilerinin ortalama değerlere göre sıralaması görülmektedir. Hem kız hem de erkek öğrenciler en çok ilgi duydukları dersin bilgisayar olduğunu belirtmişlerdir. Kız öğrencilerde ikinci sırayı matematik alırken erkek öğrencilerde beden eğitimi almaktadır. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi her iki grupta da en çok ilgi duyulan dersler arasında üçüncü sırada yer almaktadır. Coğrafya, fizik ve resim dersleri her iki grupta da en az ilgi duyulan derslerdir.

Tablo 1: Derslere Duyulan İlginin Cinsiyete Göre Sıralaması

Sıra	Kız öğrenci			Erkek öğrenci		
	Ders	\bar{X}	St. Sapma	Ders	\bar{X}	St. Sapma
1	Bilgisayar	3,71	1,31	Bilgisayar	4,21	1,24
2	Matematik	3,60	1,34	Beden Eğitimi	3,65	1,59
3	Din Kültürü	3,32	1,32	Din Kültürü	3,53	1,44
4	Yabancı Dil	3,31	1,38	Matematik	3,51	1,37
5	Türk Dili ve Edebiyatı	3,25	1,33	Biyoloji	3,09	1,28
6	Müzik	3,17	1,48	Müzik	3,05	1,57
7	Biyoloji	3,17	1,21	Tarih	3,03	1,37
8	Beden Eğitimi	3,15	1,53	Yabancı Dil	2,96	1,36
9	Kimya	2,94	1,39	Kimya	2,95	1,39
10	Tarih	2,87	1,36	Türk Dili ve Edebiyatı	2,92	1,22
11	Coğrafya	2,75	1,22	Coğrafya	2,89	1,26
12	Resim	2,72	1,50	Fizik	2,88	1,41
13	Fizik	2,59	1,27	Resim	2,70	1,53

3.2. Derslerin Gruplandırılarak İncelenmesi

Derslerin öğrencilerin verdikleri cevaplara göre ampirik olarak nasıl gruplandırıldığının belirlenmesi amacıyla faktör analizi uygulanmıştır. Faktör analizi sonucunda üç faktör belirlenmiştir. Tablo 2'de her bir faktörde yer alan dersler ve faktör yükleri görülmektedir.

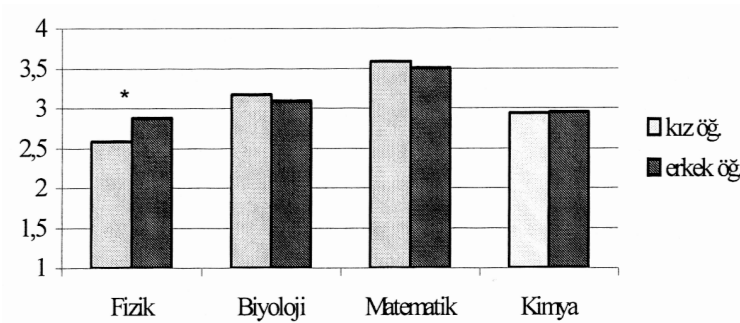
Faktör 1 matematik, fizik, kimya ve biyoloji derslerinden oluşmaktadır. (Bu ders grubu MFKB olarak kısaltılmıştır). İkinci faktörde ise tarih, coğrafya, Türk dili ve edebiyatı, din kültürü ve ahlak bilgisi ile yabancı dil dersleri yer almaktadır (Bu ders grubu sosyal dersler adı altında toplanmıştır). Son faktörü ise beden eğitimi, bilgisayar, resim ve müzik dersleri oluşturmaktadır (Bu derslerde hobi dersleri adı altında toplanmıştır). Aşağıda faktör analizinden elde edilen üç ders grubu detaylı olarak incelenmiştir.

Tablo 2: Faktör Analizi Sonuçları

Dersler	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3
Kimya	0,805		
Fizik	0,750		
Biyoloji	0,715		
Matematik	0,648		
Tarih		0,807	
Coğrafya		0,759	
Türk Dili ve Edebiyatı		0,616	
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi		0,509	
Yabancı Dil		0,402	
Beden Eğitimi			0,712
Bilgisayar			0,661
Resim			0,583
Müzik			0,558

3.2.1. Cinsiyete Göre MFKB Derslerinin İncelenmesi

Öğrencilerin MFKB derslerine ilgileri bakımından cinsiyete göre ortalama değerler ve anlamlı farkın¹ bulunduğu dersler Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1. Cinsiyete göre MFKB derslerine duyulan ilgi

Elde edilen bulgulara göre kız ve erkek öğrenciler MFKB dersleri içerisinde en çok matematik ve biyoloji dersine ilgi duymaktadır.

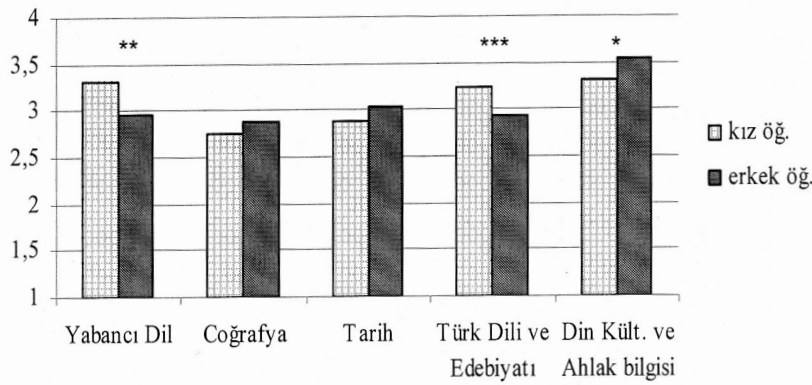
Şekil 1 incelendiğinde MFKB dersleri içerisinde cinsiyete göre en belirgin ilgi farkı fizik dersinde görülmektedir. Fizik dersine ilgi bakımından kız ve erkek öğrencilerin ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur ($t = -3,016, p < .05$)². Buna göre erkek öğrenciler fizik dersine kız öğrencilerden daha fazla ilgi duymaktadır. Biyoloji dersine ilgi kız öğrencilerde erkek öğrencilerden daha fazla olmakla birlikte aradaki fark anlamlı değildir ($t = 0,869, p > .05$). Kimya dersine ilgi kız ve erkek öğrencilerde birbirine çok yakın düzeydedir ve aradaki fark anlamlı değildir ($t = -0,178, p > .05$). Matematik dersine ilgi hem kız hem de erkek öğrencilerde en yüksektir. Cinsiyet arasındaki fark incelendiğinde anlamlı bir fark bulunmamıştır ($t = 0,872, p > .05$).

3.2.2. Cinsiyete Göre Sosyal Derslerinin İncelenmesi

Öğrencilerin sosyal derslere ilgileri bakımından cinsiyete göre ortalama değerler ve ortalamalar arasında anlamlı farkın bulunduğu dersler Şekil 2’de görülmektedir.

¹ * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

² Cinsiyete göre ortalamalar arasındaki farkın incelendiği analizlerde t değeri için df 746’dır.

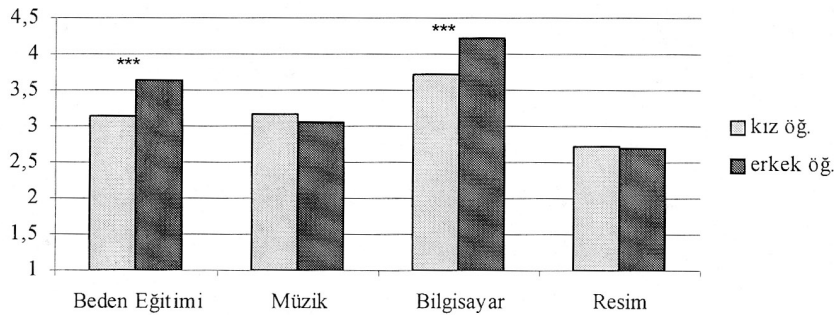
Şekil 2. Cinsiyete göre sosyal derslere duyulan ilgi

Kız öğrenciler sosyal dersler içerisinde en çok din kültürü, Türk dili ve edebiyatı ve yabancı dil derslerine ilgi duyarken, erkek öğrencilerin en çok ilgi duydukları dersler din kültürü ve ahlak bilgisi ile tarih dersidir.

Türk dili ve edebiyatı ($t=3,526$, $p<.001$) ve yabancı dil ($t= -3,016$, $p<.01$) derslerine ilgi bakımından kız ve erkek öğrencilerin ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Kız öğrenciler bu derslere erkek öğrencilere göre daha fazla ilgi duymaktadır. Coğrafya ($t= 1,547$, $p>.05$) ve tarih ($t= -1,368$, $p>.05$) derslerine ilgi erkek öğrencilerde kız öğrencilere göre ortalama olarak daha yüksek olmakla birlikte aradaki fark anlamlı değildir. Erkek öğrencilerin din kültürü ve ahlak bilgisi dersine ilgisi kız öğrencilerden anlamlı ölçüde yüksek bulunmuştur ($t= -2,097$, $p<.05$).

3.2.3 Cinsiyete Göre Hobi Derslerinin İncelenmesi

Öğrencilerin hobi derslerine ilgileri bakımından cinsiyete göre ortalama değerler ve ortalamalar arasında anlamlı farkın bulunduğu dersler Şekil 3'te görülmektedir.

Şekil 3. Cinsiyete göre hobi derslerine duyulan ilgi

Hem erkek hem de kız öğrenciler bu gruptaki dersler arasında en çok bilgisayar dersine ilgi duymaktadır. Cinsiyete göre ortalamalar arasındaki fark incelendiğinde anlamlı bulunmuştur ($t=-5,309$, $p<.001$). En çok ilgi duyulan ikinci ders ise yine hem kız hem de erkek öğrencilerde beden eğitimidir. Cinsiyete göre ortalamalar arasındaki fark anlamlı bulunmuştur ($t=-4,352$, $p<.001$). Gerek bilgisayar gerekse beden eğitimi dersine ilgi erkek öğrencilerde kız öğrencilere göre daha yüksektir.

Bu grupta en çok ilgi duyulan üçüncü ders müzik ve dördüncü ders resimdir. Son iki derste ortalamalar arasındaki fark kız ve erkek öğrencilerde anlamlı bulunmamıştır.

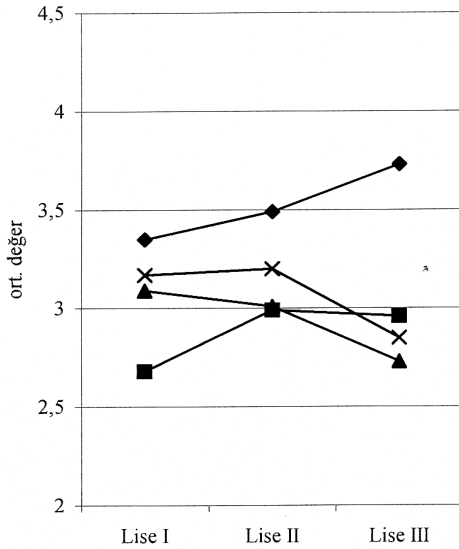
3.3. Derslere İlginin Sınıf Seviyesine Göre İncelenmesi

Sınıf seviyesine göre yapılan analizlerde de faktör analizi sonucunda belirlenen üç ders grubu dikkate alınmıştır.

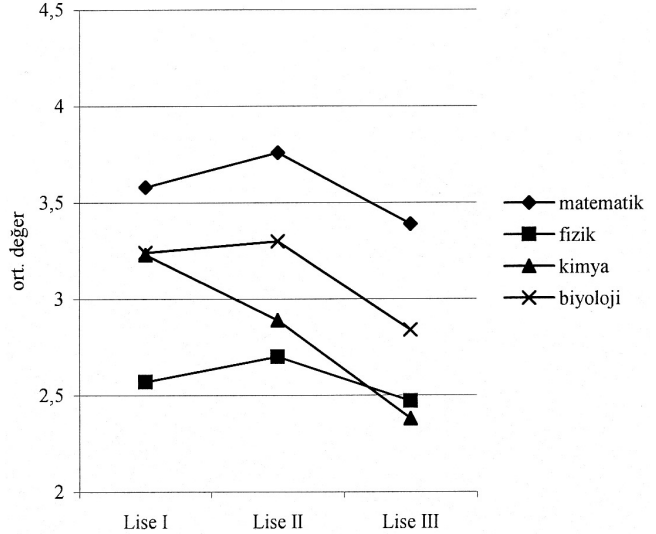
3.3.1. Sınıflara Göre MFKB Derslerinin İncelenmesi

MFKB derslerine ilgi bakımından kız ve erkek öğrencilerin sınıflara göre ortalama değerleri Şekil 4 ve 5'te verilmiştir.

Şekil 4 ve Şekil 5 incelendiğinde hem kız hem de erkek öğrencilerin fizik dersine ilgileri lise 1'den lise 2'ye geçişte artarken, lise 3. sınıfta tekrar azaldığı görülmektedir. Varyans analizi sonucunda aradaki farkın her iki grupta da sınıf seviyesine göre anlamlı olarak değişmediği görülmektedir.

Şekil 4. Erkek Öğrencilerde Sınıf Seviyesine Göre MFKB Derslerine Duyulan İlgi

Şekil 5. Kız Öğrencilerde Sınıf Seviyesine Göre MFKB Derslerine Duyulan İlgi

Matematik dersine ilgi erkek öğrencilerde lise 1'den başlayarak artmaktadır, ancak ortalamalar arasındaki fark sınıf seviyesine göre anlamlı bulunmamıştır. Kız öğrencilerde ise lise 2'den lise 3'e geçişte ilgi azalma gözlenmektedir ve ortalamalar arasındaki fark anlamlıdır ($t=-1,977$, $p<.05$)³.

Hem kız hem de erkek öğrencilerde biyoloji dersine ilgi lise 2 den itibaren azalmaktadır. Bu azalma erkek öğrencilerde lise 2 den lise 3'e geçişte ($t=-2,089$, $p<.05$) ve kız öğrencilerde gerek lise 1 ve lise 3 ($t=-2,554$, $p<.05$) gerekse lise 2 ve lise 3 arasında ($t=-2,724$, $p<.05$) anlamlı bulunmuştur.

Kız öğrencilerin kimya dersine ilgilerinin sınıflara göre anlamlı derecede farklılaştığı belirlenmiştir. Buna göre kız öğrencilerin kimya dersine ilgileri lise 1. sınıftan itibaren azalmaktadır ve ortalamalar arasındaki fark tüm sınıf seviyelerinde anlamlı bulunmuştur (lise 1-lise 2: $t=-2,162$, $p<.05$; lise 2-lise 3 $t=-4,784$, $p<.001$ lise 1-lise 3: $t=-2,680$, $p<.05$). Erkek öğrencilerin kimya dersine ilgileri ise sınıf seviyesine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

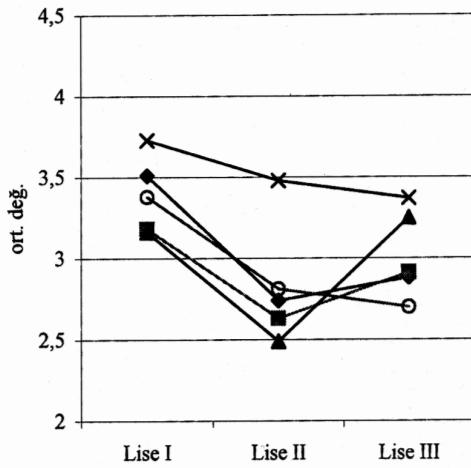
3.3.2. Sınıflara Göre Sosyal Derslerin İncelenmesi

Kız ve erkek öğrencilerin sınıf seviyesine göre sosyal derslere ilgileri Şekil 6 ve Şekil 7'de verilmiştir.

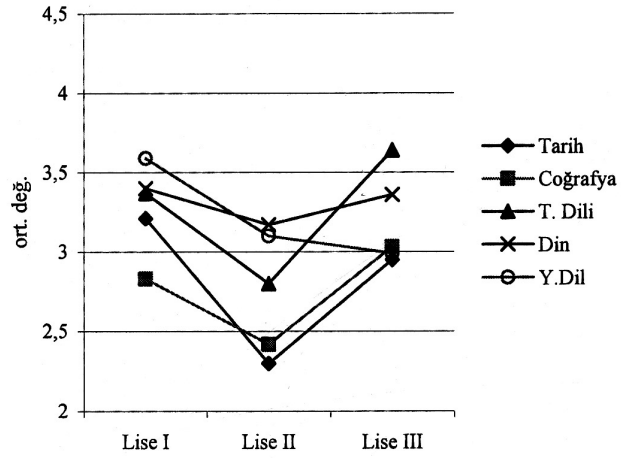
Tarih dersine ilgi erkek öğrencilerde lise 1'den itibaren azalmaktadır. Bu azalma gerek lise 1 ve lise 2 ($t=-4,623$, $p<.001$) gerekse lise 1 ve lise 3 ($t=-3,441$, $p<.01$) arasında anlamlıdır. Kız öğrencilerin tarih dersine ilgileri lise 2'de azalırken lise 3'te tekrar artmaktadır. Ortalamalar arasındaki fark hem lise 1 ve lise 2 ($t=-5,999$, $p<.001$) hem de lise 2 ve lise 3 ($t=3,548$, $p<.001$) arasında anlamlı bulunmuştur.

Erkek öğrencilerin coğrafya dersine ilgileri lise 1'den lise 2'ye geçişte azalmaktadır ve aradaki fark anlamlıdır ($t=-3,445$, $p<.01$). Kız öğrencilerin coğrafya dersine ilgileri lise 1'den lise 2'ye geçerken azalmakta, lise 3 te tekrar artmaktadır. Ortalamalar arasındaki fark gerek lise 1 ve lise 2 ($t=-2,909$, $p<.01$) gerekse lise 2 ve lise 3 ($t=3,620$, $p<.001$) arasında anlamlı bulunmuştur.

³ Sınıf seviyesine göre yapılan analizlerde t değeri için df erkek öğrencilerde 352, kız öğrencilerde 391'dir.

Şekil 6. Erkek Öğrencilerde Sosyal Derslere İlginin Sınıflara Göre Değişimi

Şekil 7. Kız Öğrencilerde Sosyal Derslere İlginin Sınıflara Göre Değişimi

Türk dili ve edebiyatı dersine ilgi hem kız hem de erkek öğrencilerde lise 1'den lise 2'ye geçişte azalırken, lise 3'te tekrar artmaktadır. Ortalamalar arasındaki fark her iki grupta da gerek lise 1 ve lise 2 (kız öğ. $t = -3,803$ $p < .001$; erkek öğ. $t = -4,543$ $p < .001$) gerekse lise 2 ve lise 3 arasında (kız öğ. $t = -4,649$ $p < .001$; erkek öğ. $t = 4,977$ $p < .001$) anlamlı bulunmuştur. Lise 1 ve lise 3 arasındaki fark ise her iki grupta da anlamlı bulunmamıştır.

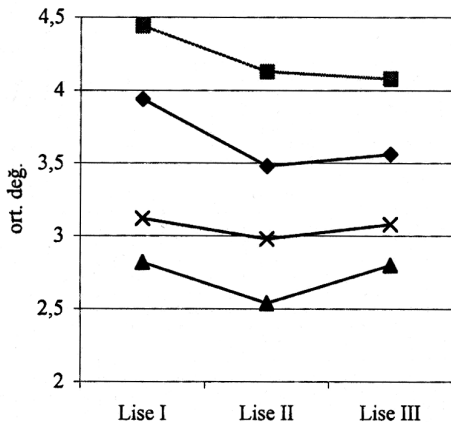
Yabancı dil dersine ilgi hem kız hem de erkek öğrencilerde lise 1 den itibaren azalmaktadır. Bu azalma her iki grupta da hem lise 1 ve lise 2 (kız öğ. $t = -3,089$ $p < .01$; erkek öğ. $t = -3,380$ $p < .01$) hem de lise 1 ve lise 3 (kız öğ. $t = -3,393$ $p < .001$; erkek öğ. $t = -3,704$ $p < .001$) arasında anlamlı bulunmuştur. Her iki grupta da lise 2 ve lise 3 arasında ortalamalar arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır.

Öğrencilerin din kültürü dersine ilgileri sınıf seviyesine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

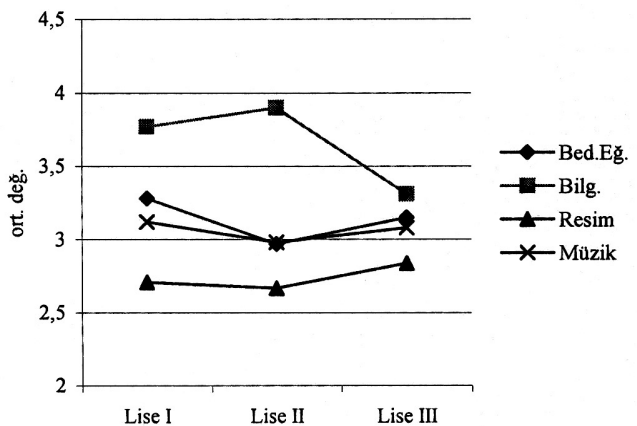
3.2.3. Sınıflara Göre Hobi Derslerinin İncelenmesi

Hobi derslerine ilgi bakımından kız ve erkek öğrencilerin sınıflara göre ortalama değerleri Şekil 8 ve Şekil 9'da görülmektedir.

Şekil 8 incelendiğinde bilgisayar dersine ilginin erkek öğrencilerde lise 1'den itibaren azaldığı görülmektedir. Bu azalma lise 1 ve lise 3 arasında ($t = -1,963$, $p < .05$) anlamlı bulunmuştur. Kız öğrencilerin bilgisayar dersine ilgileri lise 2'den itibaren azalmaktadır. Bu azalma hem lise 1 ve lise 3 ($t = -2,679$, $p < .01$) hem de lise 2 ve lise 3 ($t = -3,218$, $p < .01$) arasında anlamlıdır.

Şekil 8. Erkek öğrencilerde hobi derslerine ilginin sınıflara göre değişimi

Şekil 9. Kız öğrencilerde hobi derslerine ilginin sınıflara göre değişimi

Erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilgileri lise 1 den lise 2'ye geçişte azalmaktadır ve ortalamalar arasındaki fark anlamlıdır ($t=-2,311, p<.05$). Kız öğrencilerin beden eğitimi dersine ilgileri sınıflara göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Resim ve müzik derslerine ilgi bakımından sınıflar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

4. TARTIŞMA

Araştırma sonuçlarına göre hem kız hem de erkek öğrencilerin en çok ilgi duydukları ders bilgisayardır. Ancak faktör analizi sonuçlarına göre öğrenciler bilgisayar dersine hobi dersleri arasında yer vermişlerdir. Yani bilgisayar öğrenciler için bir öğrenme ortamı olmaktan çok oyun, sohbet, boş zaman değerlendirme aracı olarak görülmektedir.

Almanya'da yapılan araştırmalarda erkek öğrencilerin fizik dersine kız öğrencilerden daha fazla ilgi duydukları ortaya konmuştur. Fizik dersi kız öğrencilerin en az ilgilerini çeken ders iken, erkek öğrencilerin en çok ilgi duydukları derstir (Hoffmann, Haeussler & Lehrke, 1998).

Bu araştırmadan elde edilen bulgular fizik dersine ilgi bakımından Almanya ile kısmen benzerlik göstermektedir. Buna göre erkek öğrenciler fizik dersine kız öğrencilerden daha fazla ilgi duymaktadır. Fizik dersi aynı zamanda kız öğrencilerin en az ilgi duydukları derstir. Ancak Almanya'daki araştırma sonuçlarının aksine Türkiye'de erkek öğrencilerin fizik dersine ilgileri diğer derslerle karşılaştırıldığında oldukça düşüktür. Bu durum diğer fen bilimleri derslerinde daha iyimser bir tablo sergilemesine rağmen gerek kimya ve gerekse biyoloji dersleri listede arka sıralarda yer almaktadırlar. Özellikle fen bilimleri alanındaki dersler işlenirken konuların günlük yaşamdaki kullanım alanları gösterildiğinde öğrenciler için ilgi çekici hale gelmektedir (Hoffmann et al., 1998). Fen bilimleri alanındaki dersler işlenirken günlük yaşamla bağlantısının yeterince kurulmaması bu derslere ilgiyi azaltan nedenlerinden biri olarak görülebilir.

Araştırma bulgularına göre kız öğrenciler edebiyat ve yabancı dil derslerine erkek öğrencilere göre daha fazla ilgi duymaktadır. Bununla birlikte erkek öğrencilerin bu derslere ilgileri düşük bulunmuştur. Almanya'da yapılan araştırmalarda da erkek öğrencilerin edebiyata ve yabancı dile daha az ilgi duydukları ortaya konmuştur.

Yabancı dil dersine ilgi kız ve erkek öğrencilerde lise 1. sınıftan itibaren belirgin şekilde azalmaktadır. Bu durumun sebeplerinin detaylı araştırmalarla ortaya konması gerekmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre kız öğrencilerin kimya dersine ilgileri lise 1. sınıftan itibaren azalmaktadır. Kız öğrenciler kendileri için anlamlı olan, insanlarla ilişkili, sosyal önemi olan ve pratikte kullanabilecekleri bilgilere daha fazla ilgi göstermektedirler (Finke, Eisenmann & Klee, 1999). Buna göre kimya dersinin kız öğrencilerin bu tür beklentilerini karşılayamadığı düşünülebilir. Sınıf seviyesi arttıkça öğrencilerin fizik ve kimya konularına ilgilerinin azaldığı farklı ülkelerde yapılan araştırmalarda da ortaya konmuştur (Hoffmann, 2002).

Bilgisayar öğrencilerin en çok ilgi duydukları ders olmakla birlikte, bu derse ilgi sınıf seviyesi arttıkça azalmaktadır. Bu durum üniversite sınavı dolayısıyla öğrencilerin diğer derslere öncelik vermelerinden kaynaklanabilir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre biyoloji dersine ilgi hem kız hem de erkek öğrencilerde lise 1'den itibaren azalmaktadır. Araştırma, deney ve gözleme dayalı işlenmesi gereken biyoloji dersinin genellikle düz anlatım yöntemiyle verilmesi (Yaman, 1998) bu dersin bir ezber dersi olarak algılanmasına ve ilgide azalmaya neden olmaktadır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın sonuçlarına göre erkek öğrencilerin en çok ilgi duydukları dersler sırasıyla bilgisayar, din kültürü, matematik, biyoloji ve tarih iken, kız öğrenciler sırasıyla en çok matematik, bilgisayar, din kültürü, yabancı dil, edebiyat ve biyoloji derslerine ilgi duymaktadır. İki grupta da en az ilgi duyulan dersler resim ve fiziktir.

Erkek öğrenciler fizik, bilgisayar, beden eğitimi ve din kültürü derslerine kız öğrencilere göre daha fazla ilgi duymaktadır. Bunun yanında kız öğrencilerin edebiyat ve yabancı dil derslerine ilgisi erkek öğrencilerden daha fazladır.

Öğrencilerin derslere ilgilerinin sınıf seviyesine göre farklılaştığı görülmüştür. Kız öğrencilerin kimya dersine ilgileri lise 1. sınıftan itibaren azalmaktadır. Yabancı dil dersine ilgi ise iki grupta da sınıf seviyesi arttıkça azalmaktadır.

Bilgisayar dersine ilgi hem kızlarda hem de erkeklerde sınıf seviyesi arttıkça azalmaktadır.

Coğrafya, tarih ve edebiyat derslerine ilgi kızlarda ve erkeklerde sınıflara göre farklılaşmaktadır. Bu derslere ilgi lise 2. sınıfta azalırken, lise 3. sınıfta tekrar artmaktadır.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar dikkate alınarak şu öneriler getirilebilir:

- Fen bilimleri dersleri içeriklerinin günlük yaşamdan deneyimler ve öğrencilerin kendi çevrelerinden örnekler içermesi ve bu ders konularının yaşamdaki kullanım alanlarının gösterilmesi gereklidir.

- Fen Bilimleri dersleri anlatılırken konuların mümkün olduğunca insan vücuduyla bağlantılarının gösterilmesi de öğrencilerin bu derslere ilgilerini artıracaktır.

- Yabancı dil öğretiminde öğrencilerin derse ilgilerini arttıracak yöntemlere ve farklı etkinliklere yer verilmelidir.

- İşlenen konuların toplum ve insan için anlamını ve önemini, pratikteki faydalarını tanıma öğrencilerin ilgilerini etkileyen en önemli faktörlerdendir. Derslerin içerikleri hazırlanırken bunların da dikkate alınması konuların öğrenciler için daha ilginç hale getirilmesi bakımından oldukça önemlidir.

- Öğretmenler alan eğitimindeki ampirik çalışma sonuçlarından, alana göre öğrencinin ilgisini çekecek yöntem ve tekniklerden haberdar olmalı, dersin işleniş sırasında bunları mümkün olduğunca dikkate almalıdırlar.

- Öğrencilerin ilgilerini ders sırasında çekme yolları araştırılmalıdır.

- Derslere sınıf seviyesi arttıkça azalan ilginin sebepleri detaylı araştırmalarla incelenmelidir.

KAYNAKLAR

- Finke E., Eisenmann C., Klee R. (1999). Entwicklung von Biologieinteressen in der Sekunderstufe I: Altersbezogene Veränderungen und Anregungsfaktoren. In Graf D. (Hrsg.): *und sie bewegt sich doch...* Schriftenreihe des Instituts für Biologiedidaktik der Justus-Liebig-Universität Giessen, 211-132.
- Hidi, S. & Baird, W. (1986). Interestingness - a neglected variable in discourse processing. *Cognitive Science*, 10, 179-194.
- Hidi, S. & Anderson, V. (1992). Situational interest and its impact on reading and expository writing. In K. A. Renninger, S. Hidi, & A. Krapp (Eds.): *The Role of interest in Learning and Development* (pp. 215-238). Hillsdale/NJ: Erlbaum.
- Hoffmann, L., Häußler, P. & Lehrke, M. (1998). *Die IPN-Interessenstudie Physik*. Kiel: IPN.
- Hoffmann, L. (2002). Promoting girls' interest and achievement in physics classes for beginners. *Learning and Instruction*, 12 (4), 447-465.
- Krapp, A. (1992). Konzepte und Forschungsansätze zur Analyse des Zusammenhangs von Interesse, Lernen und Leistung. In: A. Krapp & M. Prenzel. *Interesse, Lernen und Leistung*. Neue Ansätze einer pädagogisch-psychologischen Interessensforschung (pp. 9-52). Münster: Aschendorf.
- Krapp, A. (1998). Entwicklung und Förderung von Interessen im Unterricht. *Psychologie in Erziehung und Unterricht*, 45, 186-203.
- Krapp, A. (1999). Intrinsische Lernmotivation und Interesse. Forschungsansätze und konzeptuelle Überlegungen. *Zeitschrift für Pädagogik*, 45(3), 387-406.
- Krapp, A. (2000). Individuelle Interessen als Bedingung lebenslanges Lernens (54-75). In: F. Achtenhagen & W. Lempert (Hrsg.), *Lebenslanges Lernen im Beruf. Seine Grundlegung im Kindes- und Jugendalter*: Erziehungstheorie und Bildungsforschung 5. Opladen: Leske+Budrich.
- Krapp, A. (2002). Structural and dynamic aspects of interest development: theoretical considerations from an ontogenetic perspective. *Learning and Instruction*, 12, 383-409.
- Löwe, B. (1992). *Biologieunterricht und Schülerinteresse an Biologie*. Weinheim: Deutscher Studien Verlag.
- Prenzel, M., Krapp, A. & Schiefele H. (1986). Grundzüge einer Pädagogischen Interessentheorie, *Zeitschrift für Pädagogik*, 32, 163-173.
- Prenzel, M. (1988). *Die Wirkungsweise von Interesse. Ein Erklärungsversuch aus pädagogischer Sicht*. Opladen: Westdeutscher Verlag.
- Prenzel, M., Lankes, E. M. (1995). Anregungen aus der pädagogischen Interessensforschung. *Grundschule*, 27 (6), 12-13.
- Yaman, M. (1998). *Türkiye'de Ortaöğretim Kurumlarında Biyoloji Öğretiminin Değerlendirilmesi*. Hacettepe Üniversitesi Ankara, Yüksek Lisans Tezi.